

Zorgzone voor senioren (Riemst)

In Riemst wordt een nieuw project van kleinschalig wonen voor bewoners met dementie ingebed in een unieke zorgzone voor senioren. Met de uitbouw van een woonzorgkruispunt realiseren de verschillende partners er ook een samensmelting tussen residentiële en transmurale zorg. Het project is uniek in Vlaanderen en wordt in de sector met interesse gevolgd.

Op de site aan het Sociaal Huis in Riemst speelt de vzw Bejaardenzorg Grauwzusters een centrale rol. Ze beheert via de zorggroep Begralim het bestaande woonzorgcentrum Eyckendael met 60 bedden en heeft nu uitbreidingsplannen. Zo komen er in het woonzorgcentrum 19 klassieke rusthuiswoonegelegenheden bij en is er ruimte voor een project kleinschalig wonen met 3 woningen voor telkens 7 bewoners met dementie. Maar ook andere partners participeren aan de zorgzone. Een privé-ontwikkelaar bouwt er momenteel 40 serviceflats. Op de benedenverdieping van het complex komt het eerste woonzorgkruispunt van Vlaanderen. Hierin worden diensten aangeboden die gerelateerd zijn aan de levensstijl en behoeften van 75-plussers en hun mantelzorgers. Kleine wendbare multidisciplinaire teams van verpleegkundigen, zorgkundigen en paramedici, zullen de Riemstenaar in zijn thuissituatie ondersteunen. Daarnaast is er ook een aanbod in het woonzorgkruispunt waarbij de focus ligt op ontspanning, ontmoeting en bewegingsgerichte therapeutische programma's die uitermate belangrijk zijn bij preventie. Er komt bijvoorbeeld een kantoor van het Wit-Gele Kruis en van de Liberale Mutualiteit. Familiehulp voorziet er een dagopvang voor senioren en er komt mogelijk ook een huisartsenpraktijk. Verder zal de huisvestingsmaatschappij WOONZO cvba 11 aangepaste bejaardenwoningen bouwen. In een latere fase is er nog ruimte voorzien voor 24 assistentiewoningen, die opnieuw door de vzw Grauwzusters zullen beheerd worden.

Drempelverlagend

“We hebben in de zorgzone een combinatie kunnen maken van alle actoren die in de gemeente actief zijn op vlak van senioren”, zegt burgemeester Mark Vos. “Daarnaast bevindt ook het dienstencentrum van het OCMW en de gemeentelijke bibliotheek zich op dezelfde locatie. Alles ligt mooi geconcentreerd bij elkaar, wat de drempel verlaagt. Daardoor kunnen senioren gemakkelijk van bepaalde diensten gebruik maken, zoals bijvoorbeeld 's middags gaan eten in het rusthuis. Thuiszorg en residentiële zorg lopen zo perfect in elkaar over. Minister Jo Vandeuren noemt het project een voorbeeld voor Vlaanderen.”

Katja Onclin, voorzitter Sociaal Huis: “We willen onze inwoners ondersteunen om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven. Als dat niet meer mogelijk blijkt, is er binnenkort een heel aanbod met verschillende vormen van seniorenwoningen en serviceflats tot uiteindelijk het rusthuis voor wie veel zorg nodig heeft.”

De gemeente Riemst wil vooral een faciliterende rol spelen. “We hebben gezorgd voor het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP) om dit mogelijk te maken en stellen via erfpachtformules gronden ter beschikking. Op die manier kunnen we verder ook meesturen. Voor de uitvoering en uitbating staan verschillende privépartners in. Dat hoeven we als gemeentebestuur niet zelf te doen. Het is een mooie toepassing van publiek-private samenwerking”, aldus Mark Vos.

De zorgzone voor senioren is een ideaal kader om kleinschalig wonen toe te passen. Het project dat de Grauwzusters in Riemst voorzien voor personen met dementie, is gebaseerd op een gelijkwaardig project dat ze sinds twee jaar in Tongeren organiseren. Het is in niets te vergelijken met een klassiek woon- en zorgcentrum. Elk van de drie woningen fungeert als een aparte entiteit met een hal, een living, een badkamer en individuele kamers. Het thuis-karakter komt tot uiting in kleine details. Elke woning heeft bijvoorbeeld een aparte toegangsdeur, de kamers zijn ruim en huiselijk opgevat en in de centrale leefruimte is er een keukenunit die zoveel mogelijk gebruikt wordt in het dagelijkse leven.

Huiselijke, prikkelarme omgeving

“Personen met dementie hebben net een grote nood aan een veilige, herkenbare, huiselijke en prikkelarme woonomgeving”, legt Johan Abrahams, directeur van Begralim uit. “De kleinschalige woonvorm biedt de beste garantie op een zo normaal mogelijk leven zoals men ook thuis leeft. De bewoners kunnen hun woning zelf naar eigen smaak inrichten en hun dagritme zo veel mogelijk zelfstandig bepalen. Dagelijkse handelingen, zoals samen koken, structureren de dag en zijn normaal in het leefpatroon. De focus komt te liggen op welzijn, welbevinden en kwaliteit van leven. We trachten de bewoners zo veel mogelijk kans te geven om zelf actief te blijven en de controle te behouden over zoveel mogelijk aspecten van het leven.”

Het innovatieve project kleinschalig wonen van de Grauwzusters in Tongeren kreeg in 2012 al de Meiboom 2012 uitgereikt door de Limburgse Bouwunie. De onderscheiding bekroont het bouwteam dat het best en het meest efficiënt functioneert en door een goede samenwerking meerwaarde creëert voor het project. Het bouwteam in Tongeren werd opgebouwd rond de jonge architect Maarten Van Eyck (ADEM), aannemer Louis Reynders en ingenieursbureau Poelmans.